

Petényi Tibor Z.
bélyegei

Fantasztikus
UTAZÁSOK
miniatűr univerzumokba

VANNAK OLYAN KÉPEK, AMELYEKET ELSŐ PILLANTÁSRA MEGSZERETÜNK, JÓLESŐ TERMÉSZETESSÉGGEL RAGADNAK MEG BENNÜNK, AMELYEKET JÓ KÉZBE VENNI, VAGY ÉPPEEN VISSZAGONDOLNI RÁJUK. KÉPEK, AMELYEK OLYAN VILÁGOKBA KALAUZOLNAK, AHOVÁ SZÍVESEN MEGYÜNK, AMELYEKNEK ÖRÖMMEL VÁLUNK A RÉSZEIVÉ. PETÉNYI TIBOR Z. BÉLYEGEI IS ILYENEK, GRAFIKÁI VARÁZSLATOS MESEVILÁGBA INVITÁLNAK.

„Mindig is érdekelték a bélyegek, már gyerekként is gyűjtöttem őket, órákat tudtam eltölteni a tanulmányozásukkal. Megtiszteltetés és csodás kihívás is egyben, hogy úgy hozza az élet, hogy én magam is alkotó részese lehetek ennek az egészen speciális művészeti formának. A bélyegtervezésben megvan az az összetettség, ami mindig is érdekelt, amit mindig is kerestem. Egy bélyeghez nem elég, ha ügyesen rajzolok: egy érvényes, színes, izgalmas univerzumot kell teremtenem, a semmiből” – meséli a tervezőművész arról, miért különösen izgalmas számára a filatélia világa.

Petényi Tibor Z. ma egy nemzetközi reklámügynökség művészeti vezetőjeként dolgozik, ám kalandos út vezetett ideig. Már gyerekkorában

egyértelmű volt számára, hogy mindennél jobban érdekli a vizualitás, az, hogy a rajzain keresztül új valóságokat teremthessen. A tehetséghez szerencse is társult: kecskeméti lévén már a művészeti középiskola alatt is részesévé válhatott a Kecskeméti Rajzfilmstúdióban folyó munkának. Számos rajzfilmben – többek között a Magyar Népmesék-sorozatban is – dolgozott, volt, hogy a festékkonyhán keverte kézre a figurák színeit, vagy éppen a megrajzolt animációk mozgáspillanatait rögzítette mozgáspróba-operatorként. A stúdióban zajló alkotómunka nemcsak inspirálta, de megtanította a türelemre is, a részletekre való odafigyelés fontosságára. Sokáig játék- és rajzfilmkészítőnek készült, majd rajz és vizuális kommunikáció szakra járt a nyíregyházi főiskolán, miközben egy budapesti rajzfilmstúdióknak is dolgozott.

2013 óta tervez bélyegeket a Magyar Posta számára. Már első bélyegének is sajátja volt az a különleges, semmi mással össze nem téveszthető látásmód, amely azóta is emlékeztetéssé teszi munkáit a magyar bélyegtervezők

Az *Állatkölykök II.* bélyegkisíven – akárcsak a sorozat első darabján – szintén a Fővárosi Állat- és Növénykert legfiatalabb lakóival találkozhatunk: Rudival, a vörös kafferbivallyal, Adolffal, a jávai langurral; Öcsivel, a tarvarjúval; Bulannal, a Cebu-szigeti disznóval; Pankával, a nanduval; Batty-val, a lyle-repülőkuttyúval; A Gátórral, a borzas gödénnyel; Évítával, a mhorr gazellával; Nefritivel, az éji majommal; Lóránttal, a vörösfűlű arával; Dalmával, az ázsiai vadkuttyúval és Kiával, a Schlegel-lándzsakigyóval.

A bakonyi dinoszauruszok hat különböző címet tartalmazó kisvének felső sorában a négy lábon járó, növényevő *Ajkaceratops kozmaei*, a kis termetű, legfeljebb pulykaméretű, valószínűleg csapatban vadászó ragadozó *Pneumatoraptor fodori* és a Bakony sárkánya, a körülbelül 3,5-4 méter szárnyfesztávolságú, mindenevő repülő hüllő, a *Bakonydraco galaczi* látható.

Az alsó sorban a 4-4,5 méter hosszú, négy lábon járó, növényevő, páncélos dinoszaurusz *Hungarosaurus tormai*, a rendszertanilag a modern krokodilok közé sorolható, legfeljebb 1 méter hosszú, rövid, tömpe orrú *Lharkutosuchus makadii* és az akkori vizek csúcsragadozóinak számító moszaszauruszok közé tartozó, de édesvízi környezethez alkalmazkodó *Pannoniasaurus inexpectatus* tekinthető meg.

sorában. 2014-es *Állatkölykök* bélyegsorozata friss, üde, és nem csupán a fiatalok számára emlékezetes. Az eredetileg négy darabból álló, ám végül tizenkét bélyegképesre bővített kisív a Fővárosi Állat- és Növénykert legfiatalabb lakóit mutatja be izgalmas perspektívából: „A tervezés során azt kerestem, hogy hogyan tudok valami újat mutatni az állatkölykökről. Mivel a legtöbben jól ismerjük ezeket az állatokat, tudjuk, hogyan néznek ki, sőt akár a saját szemünkkel is láttuk már őket, inkább a tekintetükre fókuszáltam, azáltal akartam elmesélni a történetüket. Ahhoz, hogy a leg-hűbben mutathassam meg a karakterüket, alaposan meg kellett ismerkednem a fajtákkal, azzal, hogy hogyan viselkednek, milyen tulajdonságokkal bírnak.”

A koncepció sikerét jól mutatja, hogy alig két évvel később megjelent a sorozat második darabja is, tizenkét újabb állattal. A rajzokat

ugyanolyan részletgazdagság jellemzi, mint a korábbi darabokat: az állatokat borító szörzetest például szálanként rajzolta meg az alkotó kézzel, igaz, digitális eszközökön.

„Különösen szeretem a bélyegtervezésben azt a folyamatot, hogy számomra addig ismeretlen területekkel ismerkedhetem meg: nem vagyok sem zoológus, sem fizikus, sem paleobotanikus, de a tervezés során kicsit azzá kell válnom, ha meg akarom érteni a témát, amit ábrázolnom kell. Amikor például az általános relativitáselmélet évfordulója kapcsán tervezett bélyegen dolgoztam, nem csupán Albert Einstein alakja érdekelt, de az elmélet lényegét is szerettem volna grafikusán megragadni. Ilyen szempontból az idén szeptemberben megjelent *A bakonyi dinoszauruszok világa* című bélyegkisív jelentette a legnagyobb kihívást, hisz sem az azon szereplő állatokról nem lehet közvetlen benyomásunk, sem arról a világról, amelyben ők 85 millió évvel ezelőtt éltek.”

A bakonyi dinoszauruszok világa azokból a dinoszauruszokból és őshüllőkből mutat be néhány fajt és élőhelyeiket, melyek fossziliái Magyarország területéről, a Bakonyból kerültek elő. A bélyegkisív különleges utazásra invitál: Tibor az ásatáson dolgozó paleontológusok és paleobotanikusok szakmai iránymutatásával rekonstruált egy olyan késő kréta kori mikrokörnyezetet, amely tökéletesen megfelel a tudomány jelenlegi ismereteinek. Míg a

növényvilág megalkotásában az volt a segítségére, hogy számos hajdanvolt növény ma is hozzávetőlegesen változatlan formában része a bolygó ökoszisztémájának, addig az állatok testfelépítésétől a csontozatuk alapján lehetett jó modellezést kapni. A testszörzet vagy épp a pigmentáció azonban már az ő fantáziájának az eredménye.

Bélyegeinek egyediségét a közelmúltban a Magyar Posta a magyar bélyegtervezők leg-rangosabb elismerésével, Művészeti Díjjal jutalmazta a *Kínai horoszkóp: 2017, a Kakas éve* elnevezésű bélyegéért, amely díj évről évre az ország legjobb bélyegtervező művészei között talál gazdára. A bélyegkép főmotívuma a kakas figurája, a kompozíciót pedig dombornyomás és aranyfólia teszi még különlegesebbé. „Több okból is fontos számomra ez a díj – mondja Tibor. – Egyrészt olyan alkotók szerepelnek a díjazottak sorában, akikkel hatalmas megtisztetés egy klubba tartozni. Másrészt míg a mindennapi munkám inkább arról szól, hogyan tudunk csapatként együtt dolgozni az ügynökségi kollégákkal egy közös cél érdekében, addig a bélyegtervezés egyéni műfaj, amelyben saját magamat is megmutathatom.”

NÉMETH MÓNIKA

A Magyar Posta bélyegein mindig nagy figyelmet kapnak a magyar és nemzetközi kultúra jeles évfordulóit. Petényi Tibor Z. bélyege a Kakas évének állít emléket, amely a kínai horoszkóp szerint a 2017. január 28. és 2018. február 15. közötti időszakra esett.

MAGYAR POSTA MŰVÉSZETI DÍJ 2018